BÀI TẬP VỀ NHÀ – ĐỌC X QUANG NGỰC THẮNG GIẢNG VIÊN BS CAO PHẠM HÀ GIANG BỆNH VIỆN NHI ĐỒNG 2

CASE 1

BỆNH NHÂN 1

Bé nam 2 tuổi, nhập viện vì thở mệt:

★TTCN:

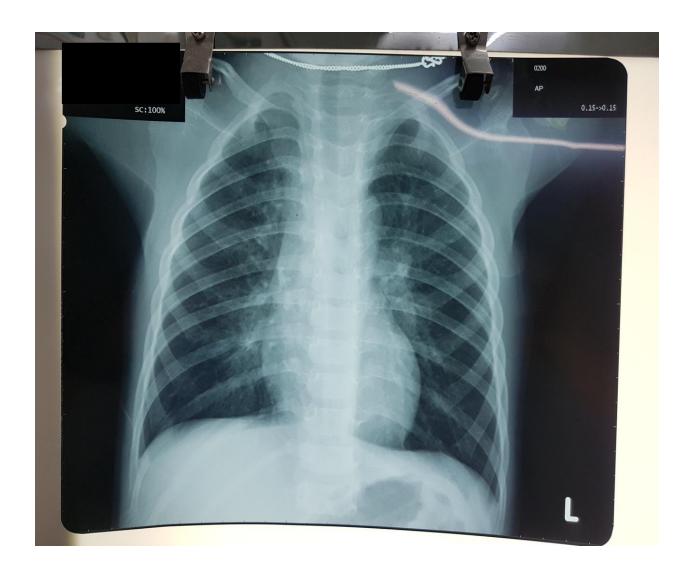
Không sốt Không Khò khè Nôn ói sau ho Ho đàm trắng trong

☆TCTT:

Không co lõm ngực Phổi rale ngáy Nhịp thở 32 l/ph

☆TC:

Khò khè đáp ứng với phun khí dung Khò khè >3 lần/ năm

- Họ và tên bệnh nhi: X

- Tuổi: 2 tuổi

- Ngày chụp – ngày đọc: 14/11/19 6:21 - X

2.Chất lượng phim.

- Phim không bị trầy xước, hoen ố.

- Tương phản tốt. Thấy rõ 3 đậm độ mô mềm – xương – khí.

3.Kỹ thuật chụp.

- Phim chụp ở tư thế đứng.
- Lấy đủ phế trường

- Thì hít vào đủ sâu: 6 cung sườn trước, 10 cung sườn sau
- Tia vừa
- Đối xứng qua đường giữa

4. Đọc phim Xquang

Đọc phim X-quang	
4.1 Mô mềm	- Không tràn khí dưới da
	- Không u
4.2 Xương	- Cột sống không lệch
	- Không gãy xương
4.3 Vòm hoành	- Vòm hoành phải mất đường cong sinh lý
	- Vòm hoành trái mất đường cong sinh lý
	- Vòm hoàng trái thấp hơn phải 1 khoang liên sườn
4.4. Trung thất	- Chỉ số tim lồng ngực = $0.4 < 0.5$
	- Bóng tim hình giọt nước
	- Các bờ trung thất bình thường
	- Khí quản không lệch
4.5. Rốn phổi	- Rốn phổi Phải đậm
	- Rốn phổi Trái đậm
4.6 Nhu mô phổi	- Đám mờ không đồng nhất ở rốn phổi 2 bên, giới hạn
	không rõ, không có khí phế quản đồ, không co kéo - đẩy
	lệch trung thất, không xóa bờ tim, không có phản ứng màng
	phối.
	- Tăng sáng toàn bộ phế trường hai bên
4.6 Tóm lại có	(1) Ú khí
những bất	- 10 cung sườn sau
thường sau	- Vòm hoành phải mật đường cong sinh lý
	- Vòm hoành trái mất đường cong sinh lý
	Vòm hoành bình thường
	Vòm hoành det khi đỉnh tới chân vòm hoàng <1cm
	- Tăng sáng toàn bộ phê trường hai bên
	- Chỉ số tim lồng ngực = $0.4 < 0.5$
	- Bóng tim hình giọt nước
	(2) Tổn thương nhu mô
	- Rốn phối Phải đậm
	- Rốn phổi Trái đậm
	- Đám mờ không nhất ở rốn phối 2 bên, giới hạn không rõ,
	không có khí phế quản đồ, không co kéo - đẩy trung thất,

	không xóa bờ tim, không có phản ứng màng phổi.
4.7 Cảm nghĩ:	Kết hợp với lâm sàng nghĩ: Cơn hen mức độ nhẹ, yếu tố thúc đẩy nhiễm trùng hô hấp dưới. Hen bội nhiễm

BỆNH NHÂN 2

Bé nam 7 tháng 21 ngày tuổi, bệnh 4 ngày, nhập viện vì khó thở.

- TCCN: Ho khan, Sổ mũi, Khò khè, Khó thở, Không sốt
- TCTT:

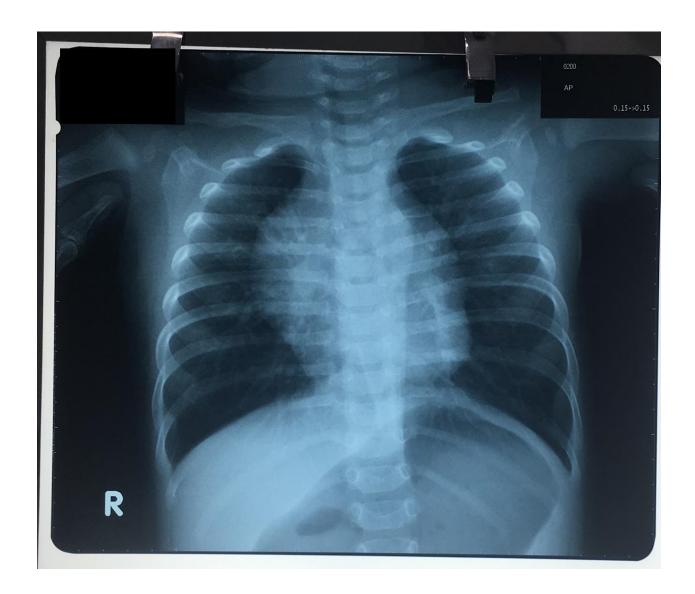
SpO2 90%/khí trời (lúc nhập khoa) Khó thở không đáp ứng salbutamol Thở nhanh (**50-60 l/ph**, lúc nhập khoa) Thở co lõm ngực. Phổi ran ẩm (lúc nhập khoa), ran ngáy SpO2 = 99%/NCPAP, FiO2 60%

Tiền căn:

Khò khè 2 tháng trước → Chẩn đoán: Viêm tiểu phế quản, không dùng kháng sinh, không phun khí dung. Không tiền căn dị ứng Bà nội bị hen phế quản, cha mẹ không ghi nhận tiền căn hen phế quản.

Xử trí - diễn tiến LS:

Oxy canula → NCPAP, FiO2 60% Phun khí dung Salbutamol 2.5 mg, 7 cử (N5 - Ngày NV), combivent 1 cử sáng N6 Kháng sinh: Cefotaxime 950 mg, Vancomycin 140 mg

- Họ và tên bệnh nhi: X

- Tuổi: 7 tháng 21 ngày

- Ngày chụp — ngày đọc: $29/09/19 \ 21:25$ - X

2.Chất lượng phim.

- Phim không bị trầy xước, hoen ố.
- Tương phản tốt. Thấy rõ 3 đậm độ mô mềm xương khí.

3.Kỹ thuật chụp.

- Phim chụp ở tư thế nằm.

- Lấy đủ phế trường
- Thì hít vào đủ sâu: 6 cung sườn trước, 9 cung sườn sau
- Tia cứng
- Đối xứng qua đường giữa

Đọc phim X-quang	
4.1 Mô mềm	Không tràn khí dưới daKhông u
4.2 Xương	- Cột sống không lệch- Không gãy xương
4.3 Vòm hoành	 Vòm hoành phải mất đường cong sinh lý Vòm hoành trái mất đường cong sinh lí Vòm hoàng trái thấp hơn phải 1 khoang liên sườn
4.4. Trung thất:	 Chỉ số tim lồng ngực = 0.5 Đám mờ đồng nhất ở trung thất trước, giới hạn rõ, xóa bờ bóng tim (hình ống khói) Khí quản không lệch
4.5. Rốn phổi:	Rốn phổi Phải bình thườngRốn phổi Trái bình thường
4.6 Nhu mô phổi:	 Tổn thương nốt mờ phân bố rải rác 1/3 giữa phổi Phải Tăng sáng toàn bộ phế trường hai bên
4.6 Tóm lại có những bất thường sau	(1) Tuyến ức to - Đám mờ đồng nhất ở trung thất trước, giới hạn rõ, xóa bờ bóng tim (hình ống khói)
	 (2) Ú khí Vòm hoành phải mất đường cong sinh lý Vòm hoành trái mất đường cong sinh lí Tăng sáng toàn bộ phế trường hai bên
	(3) Tổn thương nhu mô - Tổn thương nốt mờ phân bố rải rác 1/3 giữa phổi Phải (?)

Kết hợp với lâm sàng nghĩ: Viêm tiểu phế quản mức độ nặng, bội nhiễm – Tuyến ức to
8,

BỆNH NHÂN 3

Bệnh nhi nam, 2 tháng tuổi, nhập viện vì tím, bệnh 4 ngày:

- ❖Triệu chứng cơ năng:
 - Sốt
 - Ho khan
 - Tím
 - Bú kém
- ❖Triệu chứng thực thể:
 - SpO2=88%
 - Lõm ngực vùng ⅓ giữa xương ức
 - Khò khè
 - Ran nổ
- ❖Tiền căn: Mềm sụn khí quản + Lõm ngực bẩm sinh

Họ và tên bệnh nhi: X

Tuổi: 2 tháng tuổi

Ngày chụp – ngày đọc: 02/11/2019 – X

2.Chất lượng phim.

- Phim không bị trầy xước, hoen ố.
- Tương phản sáng tối tốt. Thấy rõ 3 đậm độ mô mềm xương khí.

3.Kỹ thuật chụp.

- Phim chụp trước sau ở tư thế nằm vì không thấy mỏm gai trên thân đốt sống 7

- Thì hít vào không đủ sâu: 7 cung sườn sau, 5 cung sườn trước bên phải trên

Hít kh đủ sâu là vấn đề chính của ca này

- Vì hít không đủ sâu nên ít khí vào, nhìn phế trường hai bên mờ mờ trắng trắng,
- Ca này hít kh đủ sâu nên kh kết luận được kính mờ hai bên
- Chỉ thấy đám mờ rốn phổi phải xóa bờ tim là rõ ràng
- Hít không đủ sâu cũng hay làm khí quản bị lệch. Một nguyên nhân khác làm khí quản lệch trên ca này là cổ nghiêng trái

→ Chụp lại film khác

- Tia vừa
- Đối xứng qua đường giữa

4. Đọc phim X-quang:	
4.1 Mô mềm	- Không tràn khí dưới da
	- Không u.
4.2 Xương	- Cột sống không lệch
	- Không gãy xương
4.3 Vòm hoành	- Vòm hoành trái thấp hơn vòm hoành phải khoảng 1
	khoang liên sườn,
	- Mất góc tâm hoàng phải
4.4. Trung thất:	- Khí quản lệch phải
	- Chỉ số tim lồng ngực = 0.6 (phim nằm ở trẻ 2 tháng
	là bình thường)
4.5. Rốn phổi:	- Rốn phổi 2 bên không thấy rõ
4.6 Nhu mô phổi:	- Đám mờ không đồng nhất cạnh rốn phỏi phải, giới
	hạn không rõ, có khí phế quản đồ, co kéo nhu mô
	phổi, khí phế quản, xóa bờ tim, không phản ứng màng
	phổi.
	- Đám mờ không đồng nhất 1/3 trên phổi trái, giới hạn
	không rõ, xóa bờ trung thất, không có hình ảnh khí
	phế quản đồ, không co kéo hoặc đẩy lệch trung thất,
	không phản ứng màng phối
4.6 Tóm lại có những	(1) Xẹp phôi
bất thường sau	

 Đám mờ không nhất cạnh rốn phổi phải, giới hạn không rõ, có hình ảnh khí phế quản đồ, co kéo nhu mô phổi, khí phế quản, xóa bờ tim, không phản ứng màng phổi. Mất gốc tâm hoành phải, nghĩ do co kéo (2) Tổn thương nhu mô Đám mờ không đồng nhất 1/3 trên phổi trái, giới hạn không rõ, xóa bờ trung thất, không có hình ảnh khí phế quản đồ, không co kéo hoặc đẩy lệch trung thất, không phản ứng màng phổi
Kết hợp với lâm sàng nghĩ: Viêm phổi cộng đồng mức độ nặng, biến chứng xẹp phổi suy hô hấp

@ VUONGYDS TIÉP CẬN NHI KHOA DRAFT VERSION

Một sản phẩm của team Youtube.com/VuongYDS.

Tài liệu được thực hiện bởi những bạn sinh viên nên không tránh khỏi sai sót. Mong người đọc tự đánh giá nội dung. Xin chân thành cảm ơn.

Saigon 2020.

BỆNH NHÂN 4

Bé nam, 2 tháng 10 ngày, nhập viện vì khò khè + thở mệt, bệnh 11 ngày

• TCCN:

Khò khè

ho khan

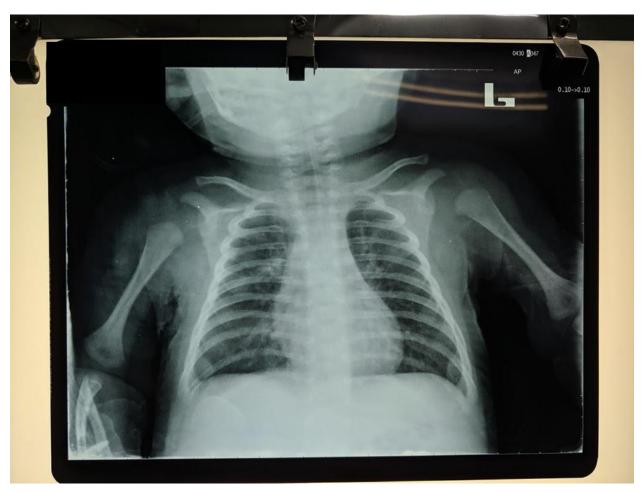
Tím sau khi sặc sữa

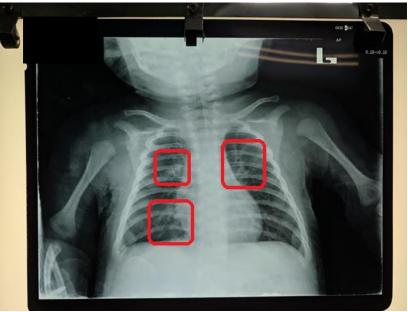
• TCTT:

Thở co lõm ngực trung bình Rale nổ thì hít vào, rale ngáy thì thở ra.

• Tiền căn:

Khò khè từ lúc 2-3 tuần tuổi

Có ba đám mờ. Có hình ảnh sonde dạ dày mà đọc thiếu.

Họ và tên bệnh nhi: X

Tuổi: 2 tháng 10 ngày tuổi

Ngày chụp – ngày đọc: 20/09/2019 – X

2.Chất lượng phim.

- Phim không bị trầy xước, hoen ố.

- Tương phản sáng tối tốt. Thấy rõ 3 đậm độ mô mềm – xương – khí.

3.Kỹ thuật chụp.

- Phim chụp trước sau ở tư thế nằm vì không thấy mỏm gai trên thân đốt sống 7
- Thì hít vào đủ sâu: 10 cung sườn sau, 7 cung sườn trước bên phải trên
- Tia vừa
- Đối xứng qua đường giữa

4. Đọc phim X-quang:	
4.1 Mô mềm	- Không tràn khí dưới da
	- Không u.
4.2 Xương	- Cột sống không lệch
	- Không gãy xương
4.3 Vòm hoành	- Vòm hoành trái mất đường cong sinh lý
	- Vòm hoành phải mất đường cong sinh lý
	- Vòm hoành trái thấp hơn vòm hoành phải khoảng ½
	khoang liên sườn
4.4. Trung thất:	- Khí quản không lệch
	- Có hình ảnh 1 ống cản quang dài dọc theo khí quản
	nghĩ sonde mũi, dạ dày
	- Chỉ số tim lồng ngực = 0,46.
4.5. Rốn phổi:	- Rốn phổi 2 bên bình thường
4.6 Nhu mô phổi:	- Đám mờ không nhất cạnh bờ tim phải, giới hạn
	không rõ, không có hình ảnh khí phế quản đồ, không
	co kéo hoặc đẩy lệch trung thấy, không xóa bờ tim,
	không phản ứng màng phổi.
	- Tổn thương dạng nốt rải rác phân bố khắp 2 phổi
	- Tăng sáng hai bên phổi

4.6 Tóm lại có những	(1) Tổn thương nhu mô
bất thường sau	- Đám mờ không nhất cạnh bờ tim phải, giới hạn
	không rõ, không có hình ảnh khí phế quản đồ, không
	co kéo hoặc đẩy lệch trung thấy, không xóa bờ tim,
	không phản ứng màng phổi.
	- Còn hai đám mờ đỉnh phổi phải và đỉnh phổi trái
	nữa
	- Tổn thương dạng nốt rải rác phân bố khắp 2 phổi
	(2) Ú khí phế nang
	- Tăng sáng hai bên phổi
	- Mất đường cong sinh lý vòm hoành
4.7 Cảm nghĩ:	Kết hợp với lâm sàng nghĩ:
	- Sơ bộ: Viêm phổi hít mức độ nặng – Theo dõi trào
	ngược dạ dày thực quản.
	- Phân biệt: Viêm tiểu phế quản mức độ trung bình bội
	nhiễm (?)

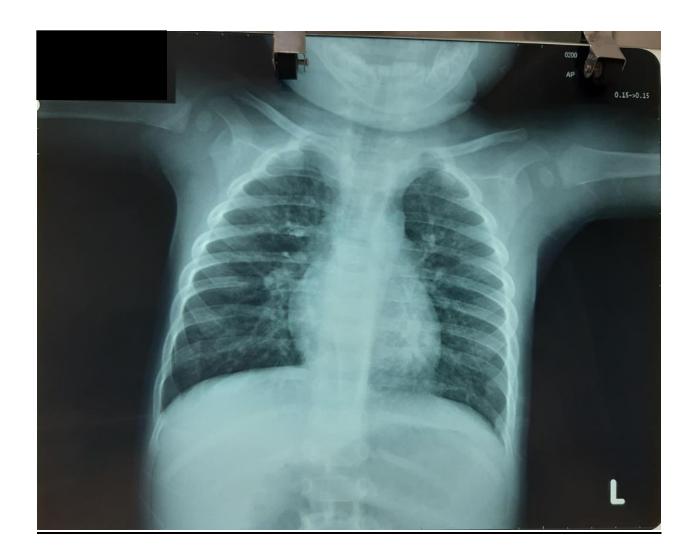
Ca này khò khè kéo dài ngay từ những tuần đầu đời

- Đi tìm dị tật bẩm sinh: Dò khí thực quản, dị tật đường thở ...
- Trào ngược : Cần hỏi lại kiểu khò khè
- + Nếu khò khè cả ngày liên tục thì ít nghĩ trào ngược vì trào ngược lúc có lúc kh.
- + Lúc nào cũng khò khè thì tầm soát dị dạng đường thở đúng hơn

BỆNH NHÂN 5

Bé trai 8 tháng tuổi, nhập viện vì thở mệt, bệnh 3 ngày

- ❖Triệu chứng cơ năng
 - Sốt ngày 3
 - Ho đàm
 - Chảy mũi trong
 - Thở mệt
 - Ăn kém
- ❖Triệu chứng thực thể
 - Nhiệt độ 37,9°C
 - Môi hồng nhạt/khí trời, SpO2 94%
 - Thở nhanh 76 lần/phút
 - Thở co lõm ngực vừa, co kéo hõm ức, phập phồng cánh mũi.
 - Phổi ran ẩm nổ 2 đáy phổi
 - Sẩn hồng ban toàn thân, mất khi căng da
 - Dấu Koplik

- Họ và tên bệnh nhi: X

- Tuổi: 8 tháng tuổi

- Ngày chụp – ngày đọc: 17/11/19 - X

2.Chất lượng phim.

- Phim không bị trầy xước, hoen ố.
- Tương phản tốt. Thấy rõ 3 đậm độ mô mềm xương khí.

3.Kỹ thuật chụp.

- Phim chụp ở tư thế NĂM: Vì không thấy mỏm gai trên thân đốt C7, không thấy mức nước hơi trong dạ dày, cung sườn sau nằm ngang.

- Lấy đủ phế trường
- Thì hít vào đủ sâu: 6 cung sườn trước, 9 cung sườn sau
- Tia vừa
- Đối xứng qua đường giữa

4. Đọc phim Xquang

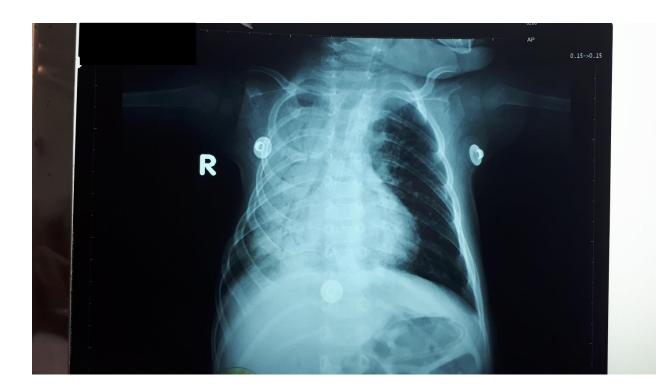
	Đọc phim X-quang	
4.1 Mô mềm	- Không tràn khí dưới da	
	- Không u	
4.2 Xương	- Cột sống không lệch	
	- Không gãy xương	
4.3 Vòm hoành	- Vòm hoành phải mất đường cong sinh lý	
	- Vòm hoành trái mất đường cong sinh lý	
	- Vòm hoàng trái thấp hơn phải 1 khoang liên sườn	
4.4. Trung thất	- Chỉ số tim lồng ngực = 0.5	
	- Các bờ trung thất bình thường	
	- Khí quản lệch phải do tư thế nằm	
4.5. Rốn phổi	- Rốn phổi Phải đậm	
	- Rốn phổi Trái đậm	
4.6 Nhu mô phối	- Tổn thương dạng lưới nốt lan tỏa, giới hạn không rõ, có	
	tính hợp lưu rải rác 2 phế trường bên phải nhiều hơn trái.	
	- Đám mờ không đồng nhất 1/3 dưới phổi trái, giới hạn	
	không rõ, không có khí ảnh đồ, xóa bờ tim trái, không co	
	kéo đẩy lệch trung thất, không có phản ứng màng phổi.	
4.6 Tóm lại có	(1) Tổn thương nhu mô	
những bất	- (+-) Rốn phổi Phải đậm	
thường sau	- (+-) Rốn phổi Trái đậm	
	Chị nói ca này khó xác định rốn phổi vì bệnh nhân nghiêng	
	trái làm rốn phổi nằm khuất sau bóng tim	
	- Tổn thương dạng lưới nốt lan tỏa, giới hạn không rõ, có	
	tính hợp lưu rải rác 2 phế trường bên phải nhiều hơn trái.	
	- Đám mờ không đồng nhất 1/3 dưới phổi trái, giới hạn	
	không rõ, không có khí ảnh đồ, xóa bờ tim trái, không co	
	kéo đẩy lệch trung thất, không có phản ứng màng phối.	
	$(2) \dot{U}khi$	
	- Vòm hoành hai bên dẹt	

4.7 Cảm nghĩ:	Kết hợp với lâm sàng nghĩ:
	Viêm phổi cộng đồng do sởi, mức độ nặng, biến chứng suy
	hô hấp độ 2.

CASE 6 X

BỆNH NHÂN 6

- Bé trai 5 tháng tuổi
- Viêm phổi kéo dài
- Nhược cơ (SMA)

- Họ và tên bệnh nhi: X

- Tuổi: 5 tháng tuổi

- Ngày chụp – ngày đọc: 17/03/20 - X

2.Chất lượng phim.

- Phim không bị trầy xước, hoen ố.

- Tương phản tốt. Thấy rõ 3 đậm độ mô mềm – xương – khí.

3.Kỹ thuật chụp.

- Phim chụp ở tư thế NĂM: Vì vì không thấy mỏm gai trên thân đốt C7, không thấy mức nước hơi.
- Lấy đủ phế trường
- Thì hít vào đủ sâu: 6 cung sườn trước, 9 cung sườn sau
- Tia vừa
- Đối xứng qua đường giữa

4. Đọc phim Xquang

Đọc phim X-quang	
4.1 Mô mềm	- Không tràn khí dưới da
	- Không u
4.2 Xương	- Cột sống không lệch
	- Không gãy xương
4.3 Vòm hoành	- Vòm hoành phải còn đường cong sinh lý
	- Vòm hoành trái còn đường cong sinh lý
	- Vòm hoàng trái thấp hơn phải 1 khoang liên sườn
4.4. Trung thất	-Chi số tim lồng ngực = 0.5-Xóa bờ tim rồi thì đọc chi số
	tim lồng ngực không chính xác
	- Các bờ trung thất bình thường
	- Khí quản lệch phải do tư thế nằm
4.5. Rốn phổi	- Rốn phổi Trái đậm
4.6 Nhu mô phổi	- Đám mờ đồng nhất 3/4 trên phổi phải, xoá bờ tim bên
	phải, giới hạn không rõ, có hình ảnh khí phế quản đồ, không
	co kéo hoặc đẩy lệch trung thất.
	- Phế trường bên trái tăng sáng lan toả

4.6 Tóm lại có những bất thường sau	(1) Tổn thương nhu mô - Rốn phổi Trái đậm - Đám mờ đồng nhất gần hết phổi phải, xoá bờ tim bên phải, giới hạn không rõ, có hình ảnh khí phế quản đồ, không co kéo hoặc đẩy lệch trung thất Ca này không nghĩ xẹp phổi vì + Vẫn còn hình ảnh khí ảnh đồ + Không mờ đồng nhất hết phổi + KLS sườn không co hẹp (nhìn nó còn giống dãn rộng nữa là đầng khác) (2) Tăng thông khí bù trừ
	- Phế trường bên trái tăng sáng lan toả
4.7 Cảm nghĩ:	Kết hợp với lâm sàng nghĩ: Viêm phổi mức độ nặng / Nhược cơ SMA Nhược cơ không ho đẩy đàm nhớt ra được nên nhiễm trùng nặng lan tỏa khắp phổi như vậy

XEM VIDEO

CÂU HỎI THẢO LUẬN

- Các em xem các clip sau và cho biết: mỗi bệnh nhân trong các clip có những dấu hiệu nào của suy hô hấp (tăng công thở, da niêm, tri giác, nhịp thở...)?
- https://www.youtube.com/watch?v=LJVfErMKRi8
- https://www.youtube.com/watch?v=bzV1C44IPBc
- https://www.youtube.com/watch?v=bYso_Oz-35k

Chị dừng ở đây, không sửa video.

Video 1

- Phập phồng cánh mũi
- Co lõm hõm trên ức

Video 2

- Bệnh nhân 1
 - + Tri giác li bì
 - + Thở nhanh (20s 28 lần → 84 lần /ph)
 - + Co lõm hõm trên ức
 - + Co kéo cơ gian sườn
- Bệnh nhân 2

- + Tri giác li bì
- + Thở nhanh (15s 28 lần → 112 lần/ph)
- + Đầu gật vù theo nhịp thở
- + Co lõm ngực nặng
- Bệnh nhân 3
 - + Tri giác li bì
 - + Thở nhanh (8s 10 lần \rightarrow 75 lần / ph)
 - + Đầu gật gù theo nhịp thở

Video 3

- Thở nhanh (18
s 22 lần \rightarrow 73 lần / ph)
- Co lõm ngực vừa
- Co lõm hõm trên ức